HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ HALK SAĞLIĞI ANABİLİM DALI
TOPLUM İÇİN BİLGİLENDİRME DİZİSİ (2026/2027-12)

ORGAN BAĞIŞI HAFTASI
3-9 KASIM 2026

Doku ve organ nakli, birçok hastanın yaşamını kurtaran önemli bir tedavidir. Bazı hastalıklarda ise tek tedavi seçeneğidir.[1]

Organ nakli, sağlıklı organ ve dokuların gönüllü bir bağışçıdan alınarak nakle gereksinim duyan bir alıcıya aktarılmasıdır. Organ bağışlarının büyük bölümü yaşamını kaybetmiş kişilerden gerçekleştirilmekle birlikte bazı organ ve dokular canlı vericilerden de alınabilmektedir. Organların vücut dışında canlılığını koruyabildiği süre sınırlı olduğundan, bağışlanan organların belirli süreler içerisinde nakledilmesi gerekmektedir.[2]

Nakledilebilen başlıca organlar arasında böbrek, karaciğer, kalp, akciğer, pankreas ve ince bağırsak bulunmaktadır. Böbrek nakli, özellikle ileri evre böbrek yetmezliğinde uygulanmakta ve uygun hastalarda diyalize kıyasla daha iyi bir yaşam kalitesi sağlamaktadır.[2]

Karaciğer nakli, ciddi karaciğer yetmezliği bulunan hastalar için yaşam kurtarıcı olabilirken kalp ve akciğer nakilleri de ileri evre organ yetmezliklerinde önemli tedavi seçenekleridir.[3]

Organların yanı sıra kornea, deri, kemik, kalp kapakçıkları, damarlar, kıkırdak ve tendon gibi dokular da nakledilebilmektedir. Bu nakiller sayesinde görme kaybı yaşayan bireylerin yeniden görmesi, ağır yanıkların ve kronik yaraların tedavi edilmesi ve bazı hareket kayıplarının giderilmesi mümkün olabilmektedir.[2] Ayrıca kök hücre nakli, lösemi gibi kan hastalıkları ile talasemi ve orak hücreli anemi gibi bazı kalıtsal hastalıkların tedavisinde kullanılmaktadır.[3]

Doku ve organ nakilleri, hastaların yaşam sürelerinin uzamasının yanı sıra günlük yaşamlarına dönmelerine ve yaşam kalitelerinin artmasına da katkı sağlamaktadır.[3]

Türkiye'de ilk böbrek nakli 1968 yılında, ilk kalp nakli 1969 yılında ve ilk başarılı canlı vericili böbrek nakli 1975 yılında yapılmıştır. Türkiye'de 2002-2023 yılları arasında toplam 74.704 organ nakli yapılmıştır. Bu nakillerin 52.258'ini böbrek, 20.671'ini karaciğer, 1.210'unu kalp, 320'sini akciğer, 198'ini pankreas ve 47'sini ince bağırsak nakilleri oluşturmuştur. Ayrıca 2010-2023 yılları arasında 37.666 kornea nakli gerçekleştirilmiştir.[4]

Türkiye'de 30.675 hasta organ nakli beklemekte olup bunların 26.141'i böbrek nakli bekleyen hastalardır. Nakil bekleyen hastaların 599'u çocuktur. Bu çocukların 346'sı böbrek, 141'i karaciğer ve 102'si kalp nakli beklemektedir. 2025 yılında ise 4.769 hasta organ nakli beklerken yaşamını kaybetmiştir. Bu sayı, Türkiye'de günde ortalama 13, yaklaşık her iki saatte bir hastanın organ nakli beklerken hayatını kaybettiğini göstermektedir.[5]

---

[1] [Internet]https://www.who.int/health-topics/transplantation#tab=tab_1 Erişim:23.10.2026.
[2] [Internet]https://www.afro.who.int/health-topics/organ-donation-and-transplantation Erişim:23.10.2026.
[3] [Internet]https://www.who.int/health-topics/transplantation#tab=tab_2 Erişim:23.10.2026.
[4] [Internet]https://www.saglik.gov.tr/TR-100635/turkiyede-organ-bagisi-bilinci-ve-nakil-sayilari-umudu-artiyor.html Erişim:26.10.2026.
[5] [Internet]https://sggm.saglik.gov.tr/TR-121617/organ-bagisi-haftasi-2026.html Erişim:26.10.2026.

Bu dokuman, Dr. Hande Yıldırım tarafından, Prof. Dr. Kerim Hakan Altıntaş danışmanlığında 28.10.2026 tarihinde hazırlanmıştır.
Bilgilendirme notunun aşağıda belirtilen şekilde kaynak gösterilmek şartıyla yazılı, elektronik, vb ortamlarda kullanılması önerilmektedir:
Yıldırım H, Altıntaş KH. 3-9 Kasım Organ Bağışı Haftası (2026) Bilgilendirme Notu-HÜTF Halk Sağlığı AD Toplum İçin Bilgilendirme Serisi 2026/2027-12-[Internet] http://www.halksagligi.hacettepe.edu.tr/. Erişim:03.11.2026.

Kimler organ bağışında bulunabilir?[5]

- ✓ 18 yaşını doldurmuş ve karar verme yeterliliğine sahip bireyler organ bağışında bulunabilir.
- ✓ Organ bağışı gönüllülük esasına dayanır ve bağış kararından istenildiği zaman vazgeçilebilir.
- ✓ Canlı vericiler, gerekli tıbbi ve yasal koşulların sağlanması durumunda böbreklerini veya karaciğerlerinin bir bölümünü bağışlayabilir.

Organ bağışı nasıl yapılır?[5]

- ✓ Yazılı vasiyetle veya iki tanık huzurunda yapılan beyanla bağış kararı bildirilebilir.
- ✓ Sağlık Bakanlığı tarafından yetkilendirilen sağlık kuruluşlarından organ bağış kartı alınabilir.
- ✓ E-nabız ve e-devlet üzerinden güvenli kimlik doğrulama yöntemleriyle çevrim içi olarak yapılabilir (15.10.2025 itibarıyla).

Bağış bilgileri gizlilik ilkelerine uygun olarak korunmaktadır. Bağışlanan organların alıcılara dağıtımında kan ve doku uyumu ile hastaların tıbbi aciliyet durumları esas alınmakta; cinsiyet, dil, din veya ekonomik durum gibi özelliklere göre ayrım yapılmamaktadır. Ayrıca güncel düzenlemeler kapsamında, organları nakledilen bağışçıların eşleri ve birinci derece yakınlarına, organ nakline ihtiyaç duymaları hâlinde belirli koşullarda bekleme listesinde öncelik tanınmaktadır. Kişinin yaşamı sırasında organ bağışına ilişkin herhangi bir beyanda bulunmaması durumunda, beyin ölümünün gerçekleşmesinin ardından yakınlarının onayı alınarak organ bağışı yapılabilir. Bu süreçte ailelerin kararına saygı gösterilir ve herhangi bir zorlamada bulunulmaz.[5,6]

Şekil 1. *T.C. Sağlık Bakanlığı tarafından 3-9 Kasım 2026 Organ Bağışı Haftası kapsamında hazırlanan poster*[5]

[6] [Internet]https://sggm.saglik.gov.tr/TR-111303/organ-bagisi-kampanyasi-2025.html Erişim:26.10.2026.

Bu dokuman, Dr. Hande Yıldırım tarafından, Prof. Dr. Kerim Hakan Altıntaş danışmanlığında 28.10.2026 tarihinde hazırlanmıştır.
Bilgilendirme notunun aşağıda belirtilen şekilde kaynak gösterilmek şartıyla yazılı, elektronik, vb ortamlarda kullanılması önerilmektedir:
Yıldırım H, Altıntaş KH. 3-9 Kasım Organ Bağışı Haftası (2026) Bilgilendirme Notu-HÜTF Halk Sağlığı AD Toplum İçin Bilgilendirme Serisi 2026/2027-12-[Internet] http://www.halksagligi.hacettepe.edu.tr/. Erişim:03.11.2026.